

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Περὶ τῆς στοιχειώδους ἢ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

ΝΟΜΟΣ Β' ΤΜΘ'
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀπεφασίσα-
μεν καὶ διατάξομεν τὰς:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τῶν σχολείων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

*Ἄρθρον 1.

Τὰ πρὸς ἠλικίαν καὶ θρησκευτικὴν μόρφωσιν τῶν παιδῶν καὶ πρὸς διδασκαλίαν τῶν εἰς τὸν βίον χρησίμων στοιχειώ-
δων γνῶσεων προκαταρκτικὰ σχολεῖα, πλὴν τῶν νηπιαγω-
γείων, εἰσὶ δύο κατηγοριῶν: τὰ κοινὰ δημοτικὰ σχολεῖα, καὶ τὰ πλήρη δημοτικὰ σχολεῖα, ἐν οἷς διδάσκονται στε-
νώτερον ἢ εὐρύτερον αἱ αὐτὰ στοιχειώδεις γνῶσεις.

Ἐν τοῖς νηπιαγωγείοις εἰσάγονται οἱ παῖδες ἀπὸ τῆς ἀπαλῆς ἡλικίας καὶ φοιτῶσι εἰς αὐτὰ μέχρι τοῦ ἔκτου ἔτους συμπληρωμένου. Ἐν τοῖς σχολείοις δὲ τῶν δύο ἑτέρων κατηγοριῶν, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐσθίου.

*Ἄρθρον 2.

Τὰ τῶν παιδικῶν ἀσχολημάτων καὶ μορφωτικῶν ἀσκή-
σεων ἐν τοῖς νηπιαγωγείοις κανονισθῆσονται διὰ Β. δια-
τάγματος. Τὰ ἀποτελοῦντα ὅμως τὴν κυρίως δημοτικὴν ἐκ-
παίδευσιν μαθήματα, τὰ ἀναγραφόμενα ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ
πρὸς συστάσεως Διδακταλίου ἐν Ἀθήναις ΧΘ' νόμου τῆς
11 Ἰανουαρίου 1878, περιλαμβανόμενα καὶ τῆς διδασκα-
λίας περικοπῶν ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου, διδάσκονται εἰς ἕξ
ἐνιαυτοῦς τάξεις, ἐν μείζονι ἀναπτύξει ἐν τοῖς πλήρεσι,
συνοπτικώτερον δὲ εἰς τέσσαρας ἐνιαυτοῦς τάξεις ἐν τοῖς
κοινῶς δημοτικῶς σχολείοις, ἐπαναλαμβανόμενα ἐν ἀνάγ-
κῃ τῶν μαθημάτων ἑκατέρως τῶν ἀνωτέρων τάξεων.

*Ἄρθρον 3.

Τὰ νηπιαγωγεῖα συστατῶνται τῇ ἀδείᾳ τοῦ ἐπι τῆς
Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου ὑπὸ ἰδιωτῶν, διδάσκουσιν
δ' ἐν αὐτοῖς διδασκάλους ἀνεγνωρισμένους διὰ πτυχίου.

*Ἄρθρον 4.

Πλήρη δημοτικὰ σχολεῖα δύνανται νὰ συστηθῶσι παν-
ταχοῦ τοῦ Κράτους, ἐν οἷς δημοτικοὶ πόροι ἢ εἰσφοραὶ ἰδιω-
τικαὶ ἢ κληροδοτήματα ἱεραρχικῶς νὰ παρωχῶσι τὴν πρὸς
συντήρησιν αὐτῶν δαπάνην. Ἄλλ' ἐν ταῖς πρωτεύουσαις τῶν
νομῶν καὶ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ ταῖς πόλεσι ταῖς ἔχουσαις
πληθυσμὸν μείζονα τῶν ἕξ χιλιάδων συστατῶνται ἀναγκαιῶς

ἀνὰ ἐν τοῦλάχιστον πλήρες δημοτικὸν σχολεῖον, τῶν πό-
ρων δὲ τῶν δήμων ἐπιτροπῶν, ἀπαντα τὰ ἐν ταῖς πό-
λεσι δημοτικὰ σχολεῖα πλήρη, ἢ τὰ πλείονα, ἀναλόγως
πρὸς τοὺς πόρους τοῦ δήμου.

*Ἄρθρον 5.

Ἐπὶ τῆς συστάσεως ἢ τῆς καταργήσεως τῶν δημοτικῶν
σχολείων ἐκτελοῦνται αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 19, 20 καὶ
22 τοῦ περὶ Ἐπαρχιακῶν Συμβουλίων Α' 2ΝΓ' νόμου τῆς
3 Ἀπριλίου 1891, ὡς διὰρρυθμίζονται διὰ τῶν διατάξεων
τοῦ περὶ ἐξόδων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἐπομένου κε-
φαλαίου.

*Ἄρθρον 6.

Τὰ κοινὰ δημοτικὰ σχολεῖα ἔχουσι τέσσαρας τάξεις
ἐνιαυτοῦς, εἰς τὰς ὁποίας κατανέμεται ἡ διδασκαλία τῶν
τε κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ περὶ συστάσεως Διδακταλίου ἐν
Ἀθήναις ΧΘ' νόμου τῆς 11 Ἰανουαρίου 1878 ἀποτελου-
σῶν τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν γνῶσεων, καὶ προσέτι ἡ τῆς
Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῆς πραγματογνωσίας. Εἶναι δὲ
ὀπορευτικὴ ἡ εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα ὡς καὶ εἰς τὰ
γραμματοδιδασκαλεῖα φοιτήσι τῶν παιδῶν, μέχρις οὐ δύ-
χωσι τοῦ ἀπολυτηρίου αὐτῶν, ἐνθα τοιαῦτα ὑπάρχουσι.

*Ἄρθρον 7.

Ἐν τοῖς κοινῶς δημοτικῶς σχολείοις διδάσκει εἰς μὲν δι-
μοδιδασκαλοῦ, ἐν φοιτῶσιν ἐν αὐτοῖς μαθηταὶ μὴ πλείονες
τῶν ὀγδοήκοντα, δύο δὲ, ἐν φοιτῶσι πλείονες, καὶ τρεῖς, ἐν
φοιτῶσι πλείονες τῶν ἑκατὸν τεσσαράκοντα, καὶ τέσσαρες,
ἐν φοιτῶσι πλείονες τῶν διακοσίων. Ἄλλ' οὐδεμία τάξις
κοινῶς ἢ πλήρως δημοτικῶς σχολείου ἐπιτρέπεται νὰ περι-
λαμβάνῃ πλείονας τῶν πενήκοντα μαθητῶν, εἰ δὲ μὴ, διγι-
νέται εἰς τμήματα, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ διδασκάλου χωριστὰ
διδασκόμενα.

*Ἄρθρον 8.

Τὸ σχολεῖον διευθύνει ὁ κατὰ βαθμὴν ἀνώτερος διδάσκα-
λος, ἢ ὁ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἀρχαιότερος μεταξὺ τῶν ἰσοβαθ-
μων. Ἄλλ' ὁ ἀπὸ τῶν διδασκάλων ἐξερχόμενος δὲ ἐπι-
τρέπεται νὰ διευθύνῃ σχολεῖα ἔχοντα πλείονας τοῦ ἐνὸς
διδασκάλου, ἐν δὲ συνπλήρωσιν διετῆ τοῦλάχιστον δι-
δασκαλικῆν ὑπηρεσίαν.

Ὁ βαθμὸς καὶ τοῦ ἐνὸς καὶ τῶν πλείονων συνυπηρετούν-
των διδασκάλων κανονίζεται ὑπὸ τοῦ κατὰ νομὸν Ἐπιτοπι-
κοῦ Συμβουλίου. Ἄλλ' ἐν τοῖς πλήρεσι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ
ὑπηρετῶσι τριτοβάθμιοι πλείονες τῶν δύο μεταξὺ τεσσά-
ρων συνυπηρετούτων ἐν δὲ ἴσῃ τρεῖς μόνον οἱ συνυπηρε-
τούντες, μόνον εἰς τριτοβάθμιοις ἐπιτρέπεται νὰ διορισθῶν.
Πάντως δ' ἐν τοῖς πλήρεσι οἱ διευθύνται διορίζονται μόνον
ἐκ τῶν πρωτοβαθμίων.

*Άρθρον 9.

Ό κατά τας αναγραφόμενας ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ 7 περιπτώσεις διορισμῶν ἐν κοινῷ δημοτικῷ σχολείῳ διδασκάλων πλείονων τῶν δύο γίνεται μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νομαρχιακοῦ ἐπιθεωρητοῦ βεβαίωσιν τῆς ἀνάγκης, τῆς προτάσεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

*Άρθρον 10.

Ἐν τοῖς πλήρσι δημοτικῶς σχολείοις, ἀπαρτιζομένοις ἐκ τάξεων ἐνωσίου ἐξ, ἐν αἷς διδάσκονται εὐρύτερον τὰ καθορισμένα διὰ τὰ κοινὰ δημοτικά σχολεῖα μαθήματα, διδάσκονται κατὰ προσθήκην καὶ τὰ ἐξῆς: μαθήματα

α') Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία περιπέτων τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου.

β') Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία ἐκλεκτῶν συγγραμμάτων τῆς καθολικῆς γλώσσης, καὶ γραπτικὴ ἐν αὐτῇ ἀσκήσεις τῶν γραμμάτων

γ') Διδακκαλία τῶν στοιχείων τῆς Γραμματικῆς τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν τῆς καθολικῆς, καὶ ἀσκήσεις εἰς ἑκθετικὴν ἰδέαν.

δ') Ἐρμηνεία μερῶν ἐν τῶν ὁμαλοτέρων πεζῶν συγγραμμάτων τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης.

ε') Ἀσκήσεις πρὸς λύσιν πολυπλοκωτέρων ἀριθμητικῶν προβλημάτων.

ς') Διδακκαλία στοιχείων Γεωμετρίας, Χημείας καὶ Φυσικῆς Ἱστορίας, μετὰ ἔφαρμογῆς αὐτῶν ἐν τῇ Γεωργίᾳ, τῇ Βιομηχανίᾳ, τῇ Κτηνοτροφίᾳ καὶ τῇ Ὑγιεινῇ.

ζ') Σωματικά ἀσκήσεις.

*Άρθρον 11.

Εἰς τὰ πλήρη δημοτικά σχολεῖα διορίζεται, προτάσει τοῦ διευθυντοῦ, ὑπὲρ τῆς ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν τριάκοντα μὲν ἐν ταῖς πρωτευούσαις νομίῳ, εἰκοσι δ' ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι.

Καὶ δι' ἔξοδα γραφείου χορηγοῦνται κατ' ἔτος εἰς μὲν τὸν διευθύνοντα πλήρως δημοτικῶν σχολείων δραχμαὶ εἰκοσι καὶ πέντε, εἰς δὲ τὸν διευθύνοντα κοινῶν δημοτικῶν σχολείων δραχμαὶ δώδεκα.

*Άρθρον 12.

Γραμματοδιδασκαλεῖα συνιστῶνται πανταχοῦ, ἐνθα δὲν εἶναι δυνατόν ἐν συστηθῆ καὶ συντηρηθῆ δημοτικῶν σχολείων, εἴτε δι' ἀνεπάρκειαν τῶν δημοτικῶν πόρων, εἴτε δι' ἑλλείψιν μαθητῶν. Ἄλλ' οὐδὲ γραμματοδιδασκαλεῖα συνιστῶνται ἐν οἷς χωρίοις ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν δὲν ὑπερβαίνει τοὺς δέκα πέντε, πλὴν ὅπου οἱ γονεῖς τῶν παιδῶν χορηγήσωσιν εἰς ἰδίῳ τὰ πρὸς συντήρησιν τῶν γραμματοδιδασκαλείων.

*Άρθρον 13.

Ἐν τοῖς Γραμματοδιδασκαλείοις διορίζονται πρὸ παντός οἱ τυχόν ἐκτὸς ὑπηρεσίας τριτοβάθμιοι διδασκαλοὶ. Μόνον ἐν ἑλλείψει ἢ ἐν ἀρνήσει τῶν τριτοβαθμίων διδασκάλων διορίζονται γραμματοδιδασκαλοὶ οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 17 τοῦ περὶ Ὑποδιδασκαλείων, ΒΟΘ' νόμου τῆς 6 Αὐγούστου 1892 ἀναγνωρισθέντες γραμματισταί. Ἐν ἑλλείψει δὲ καὶ τοιούτων, διορίζονται οἱ κατὰ τὸ ἀπὸ 13 Σεπτεμβρίου 1891 Β. διάταγμα ἀποκρίσαντες πτυχιῶν γραμματοδιδασκάλου, καὶ ἐπὶ τέλει οἱ ἔχοντες ἀπολυτῶν Σχολαρχεῖου ἢ Ἱερaticῆς Σχολῆς.

Οὐδεὶς ὅμως δύναται νὰ διορισθῆ γραμματοδιδασκαλοῦ, εἰὰ δὲν συνεπλήρωσε τὸ 17ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ.

*Άρθρον 14.

Τὰ διδασκόμενα ἐν τοῖς γραμματοδιδασκαλείοις μαθήματα εἰσι: α') ἡ ἀνάγνωσις καὶ πραγματογνωσία β') ἡ

γραφὴ γ') ἡ ἀριθμητικὴ δ') στοιχειώδης ἱερὰ ἱστορία καὶ κατήχησις ε') στοιχεῖα Ἑλληνικῆς ἱστορίας, καὶ μάλιστα ἀπὸ τῆς ἱεραποστάσεως τοῦ 1821 ς') γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος ζ') περικοπαι τοῦ Εὐαγγελίου.

Β. διάταγμα θέλει κανονίσει τὰ καθ' ἕκαστα τῆς ἐν τοῖς γραμματοδιδασκαλείοις διδασκαλίᾳ καὶ τῆς ἑσωτερικῆς τάξεως αὐτῶν.

*Άρθρον 15.

Ἐν τοῖς γραμματοδιδασκαλείοις δύναται νὰ φοιτῶσι καὶ διδάσκωνται καὶ θήλια, εἰὰ ἐν τῷ τόπῳ δὲν ὑπάρχῃ σχολεῖον θηλέων, ἀλλὰ μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν δέκα ἐτῶν.

Ἐν τοῖς γραμματοδιδασκαλείοις ὅμως τούτοις διορίζονται κατὰ προτίμησιν διδασκαλισαί.

*Άρθρον 16.

Ἐὰν ὀφίηται τῶν ἐν γραμματοδιδασκαλείῳ φοιτῶντων μαθητῶν ὑπερβαίη τοῦ ἑθιμοῦκτου, τὸ γραμματοδιδασκαλεῖον προβιβάζεται εἰς δημοτικῶν σχολείων, ἀπορῶσει τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

*Άρθρον 17.

Μετὰ γνωμοδότησιν τῶν κατὰ νομοὺς ἐπιθεωρητῶν, ὑποβαλλομένην ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων μετὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ παρατηρήσεων, θέλουσι καθοριζέσθαι διὰ βασιλικῆς διατάγματος τὰ περὶ ἐνάρξεως καὶ λήξεως τῆς καθ' ἑξῆς μὲν τοῦ σχολικοῦ ἔτους διδασκαλίας, τὰ περὶ διδασκείας ὕλης ἐν ἐκαστῇ τῶν τάξεων τῶν δημοτικῶν σχολείων, τὰ περὶ μεθόδων καὶ τρόπων διδασκαλίας, καὶ τὰ περὶ ἐξετάσεων ἐν γένει ἐν τοῖς σχολείοις τῆς στοιχειώδους ἐκπαίδευσως.

*Άρθρον 18.

Ἐἰ ἀπὸ κοινοῦ εἰς κοινῶν δημοτικῶν σχολείων μεταβαίνοντες μαθηταὶ ὀρεῖται νὰ προσάγωνται ἀποδεικτικῶν τοῦ σχολεῖου, εἰς οὐ πρὸρχονται, κατ' αὐτὸ δὲ κατατάσσονται εἰς τὴν προσήκουσαν τάξιν. (Οἱ δὲ ἀπὸ κοινοῦ εἰς πλήρως δημοτικῶν σχολείων μεταβαίνοντες, ἢ ἀπὸ γραμματοδιδασκαλείου εἰς κοινῶν ἢ πλήρως, πλὴν τῆς προσαγωγῆς τῶ ἀποδεικτικῶν, ὑποβάλλονται ὑπὸ τῶν διδασκάλων καὶ εἰς δοκιμασίαν, καὶ συμφώνως πρὸς ταύτην κατατάσσονται εἰς τὴν τάξιν ἥθειον κριθῆ ἱκανοί. Καὶ οἱ κατ' οἶκον σπουδάσαντες δύναται μετ' ἐξέτασιν νὰ καταταχθῶσιν ἐν τάξει τινὶ δημοτικῶν σχολείου, ἢ καὶ νὰ τυχῶσι τοῦ ἀπολυτηρίου.

*Άρθρον 19.

Εἰς ἐξέτασιν ὡσαύτως ὑποβάλλεται ὁ δυνάμει ἀπολυτηρίου κοινοῦ ἢ πλήρως δημοτικῶν σχολείων προσαρῶμενος νὰ καταταχθῆ εἰς ἑλληνικῶν σχολείων. Καὶ ὁ μὲν ἀπὸ κοινοῦ κριθεῖς ἱκανὸς κατατάσσεται ἐν τῇ πρώτῃ (τῇ κατωτάτῃ) τάξει τοῦ ἑλληνικοῦ σχολεῖου, ὁ δὲ ἀπὸ πλήρως, ἂν κριθῆ ἱκανὸς, δύναται νὰ καταταχθῆ καὶ εἰς ἀνωτέραν.

*Άρθρον 20.

Ἡ ἐκπαίδευσος τῶν θηλέων γίνεται ἐν ἰδιοῖς σχολείοις, ἐν οἷς διδάσκουσι διδασκαλισαί. Ἐπιτρέπεται δὲ νὰ συνιστῶνται τοιαῦτα πανταχοῦ, ἐνθα δυνατόν ἐν ροιτήσῳσιν εἶναι καὶ πέντε μαθήτρια.

*Άρθρον 21.

Καὶ ἐν τοῖς σχολείοις τῶν θηλέων ἐπιτρέπεται νὰ διδάσκωνται καὶ ἀρρένα, ἐν ἑλλείψει σχολείων ἀρρένων, τὰ μὴ ὑπερβάντα τὸ δέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν.

*Άρθρον 22.

Καὶ τὰ σχολεῖα τῶν θηλέων εἰσὶν ἢ κοινὰ ἢ πλήρη, καὶ διδάσκονται ἐν αὐτοῖς πάντα τὰ κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἐν τοῖς πλήρῳσιν ἢ τοῖς κοινοῖς δημοτικῶς σχολείοις διδασκόμενα μαθήματα, καὶ προσεῖτὶ ἡ ραπτικὴ, ἡ ποικιλτικὴ, ἡ

πλεκτική, ἡ τέχνη τοῦ παρσκευαίνει ἰδέματα, καὶ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας καὶ τάξεως αἰ στοιχειώδεις γνώσεις.

Ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν ἑκάστῳ σχολείῳ θηλέων διδασκαλιστῶν, ἐπὶ τῆς διδασκαλίας καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλης ἐν αὐτοῖς τάξεως ἐραρμόζονται αἱ περὶ τῶν σχολείων τῶν ἀρρένων ἰσχύουσας διατάξεις καὶ οἱ κανονισμοὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου.

Ἄλλὰ πλήρη δημοτικὰ σχολεῖα θηλέων συνιστῶνται ἐν οἷς δήμοις ἐπαρκοῦσιν οἱ δημοτικοὶ πόροι, εἰς ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν πρὸς διδασκαλίαν τῶν ἀρρένων ὑποχρεώσεων.

*Ἀρθρον 23.

Οἷσδε διορίζεται δημοδιδάσκαλος, ἂν δὲν ἔχῃ πτυχίον διδασκαλίας, πλὴν τῶν ἀναγνωρισθέντων πρὸ τῆς συστάσεως τῶν διδασκαλείων ὑπὸ ἐπιτροπῶν, καὶ μετὰ τὴν προσάρτησιν τῶν νέων ἐπαρχιῶν διὰ Β. διατάγματος.

Διδασκαλίας δὲ διορίζονται αἱ διὰ πτυχίου ἀναγνωριζόμεναι κατὰ τὰ λεκανοπεδία.

Ἐν κώμαις καὶ πόλεσιν, ἐν αἷς πάντες οἱ κατοικοῦντες προσέβουσαι τὸ καθολικὸν δόγμα, δύναται νὰ διορισθῆ ἐν τοῖς ἐν αὐτοῖς δημοτικοῖς σχολείοις ἡ γραμματοδιδασκαλεῖς διδάσκαλος τῶν ἱερῶν μαθημάτων ἱερέως καθολικός. Ὁ οὕτως διοριζόμενος δέν εἶναι ἀπαραίτητος νὰ ἔχῃ πτυχίον δημοδιδασκάλου.

*Ἀρθρον 24.

Οἱ δημοδιδάσκαλοι, αἱ δημοδιδασκάλοισι ὡς καὶ γραμματοδιδάσκαλοι διορίζονται ὑπὸ τοῦ νομάρχου τοῦ νομοῦ, ἐν ᾧ ὑπάρχει τὸ σχολεῖον, κατὰ πρότασιν τοῦ ἀρμόδιου Δημοτικοῦ Συμβουλίου, προκαλομένην ὑπὸ τοῦ παρὰ τῶν ἐν τῷ νομῷ Ἐποπτικῷ Συμβουλίῳ ἐπιθεωρητοῦ, πρὸς πλήρωσιν εἴτε θέσεως χηρευούσης, εἴτε σχολικῆς ἀνάγκης.

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον προτείνει τὸν διοριστέον ἐκ τῶν κεκτημένων πτυχίων καὶ ἐκ τοῦ νομοῦ, εἰς ἂν ἀνήκει ὁ δήμος, καταγομένου. Μόνον ἐν ἑλλείψει τοιούτων ἐπιτρέπεται νὰ προτείνωται καὶ οἱ ἐξ ἄλλων νομῶν καταγομνοί, προτιμῶνται δὲ καθ' ἑκάτερον τῶν τρόπων τούτων οἱ ὑπὸ τῶν διδασκαλείων ἀναγνωρισθέντες. Καλοῦνται δὲ τὰ μέλη τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου εἰς συνεδρίασιν ἐπὶ ἀποδείξει, ἀλλ' ἂν δέν συγκροτηθῆ συνεδρίασις δι' ἑλλείψειν τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ, τὰ προσελθόντα μέλη προτείνουσι ταῦτα τὸν διοριστέον, ἀποραινόμενα κατὰ πλεονοψίαν.

Ἄν δ' ἐντὸς δεκαήμερου ἀπὸ τῆς προσκλήσεως δέν συνέλθωσιν, ἴνα προτείνωσι τὸν διοριστέον, οὐδὲ τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον ἐν νομίμῳ ἀπαρτίᾳ, οὐδὲ μέλη κἂν αὐτοῦ, προτείνει τὸν διοριστέον πρὸς τὸν νομάρχην ἄνευ ἀναβολῆς τῶν Ἐποπτικῶν Συμβούλιον.

Ὁ νομάρχης ὀφείλει νὰ προβῆ εἰς τὸν διορισμὸν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τῆς προτάσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ἢ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου ἢ ἐν ᾧ ὑπερβῆ τὴν προθεσμίαν ταύτην, τιμωρετὰ διὰ πειθαρχικῶν ποστικῶν δραχμῶν 20 μέρησιν ἑκατόν, ἐπιβαλλόμενος ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ. Ἡ αὐτὴ ποινὴ ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τὸν ἐπιθεωρητὴν, ἂν ἀναβῆ ὑπὲρ τὴν ἰδωμάδα νὰ προτείνῃ τὸν διοριστέον δημοδιδάσκαλον.

Ἄλλ' ἂν σχολεῖον τὴ μείνῃ ἄνευ διδασκάλου ἐπὶ δύο μῆνας, δύναται ὁ ἐπὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργὸς νὰ προβῆ εἰς τὸν διορισμὸν διδασκάλου.

*Ἀρθρον 25.

Οἱ ἡμοδιδάσκαλοι, αἱ δημοδιδασκάλοισι καὶ οἱ γραμ-

ματοδιδάσκαλοι, πρὶν ἢ ἀναλάβωσι τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν, ὀμνῶσιν ἐνώπιον τοῦ παρὰ τῷ Ἐποπτικῷ Συμβουλίῳ τοῦ νομοῦ ἐπιθεωρητοῦ, καὶ τούτου κωλομένου, ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου, τὸν νομοσημένον ἔρπον τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου.

*Ἀρθρον 26.

Παῦσις ἡ εἰς κενὴν θέσιν μετὰ θέσεως δημοδιδασκάλου, δημοδιδασκαλίας ἢ γραμματοδιδασκάλου, ἐπιτρέπεται μόνον, ἂν αὕτη ἀπερασίσθῃ ὑπὸ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τοῦ νομοῦ, κατὰ τὸ ὑπὸ τοῦ παρ' αὐτῷ ἐπιθεωρητοῦ ὑποβληθῆν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον πρακτικῶν αὐτοῦ, ἡ κατὰ παραστάσεις ἡτιολογημένες τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, συγκαταθέσει πάντως τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς τοῦ δήμου, εἰς ὃν πρόκειται νὰ μετατεθῆ. Γίγνεται δὲ καὶ ἡ παύσις καὶ ἡ μετὰ θέσεως δημοδιδασκάλου μὲν διὰ Β. διατάγματος, τῆ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ, γραμματοδιδασκάλου δὲ διὰ πράξεως τοῦ εἰρημένου Ὑπουργοῦ.

*Ἀρθρον 27.

Δύναται νὰ διαταχθῆ μετὰ θέσεως δημοδιδασκάλου, ἡ δημοδιδασκαλίας ἢ γραμματοδιδασκάλου, καὶ ἄνευ ἀποράσεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, κατὰ τὰς ἐτησίας διακοπὰς τῶν μαθημάτων, ἀλλὰ μόνον τῆ διὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ὑποβληθείσῃ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον αἰτήσει αὐτῶν, ἂν τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῆν τοῦ αἰτουόντος ἐγκρίνῃ καὶ ὁ ἐπιθεωρητῆς, καὶ ἂν ἐρωτηθεῖς ἀναεφῆ τὴν αὐτοῦ συγκαταθέσει ὡσαύτως διὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ὁ ἀντιμετατιθόμενος, συγκατεθῆ δὲ εἰς τοῦτο τὸ ἀρμόδιον Δημοτικὸν Συμβούλιον. Αἱ λόγῳ ὁμοῦ ὑγιεῖας ἔχουμένη μετὰ θέσεως δέον νὰ ὑποστριγγίζωται ὑπὸ πιστοποιητικῶν δύο ἱατρῶν, ὀρκισθέντων πρὸς τοῦτο ἐνώπιον τοῦ ἀρμόδιου εἰρηνοδίκου.

*Ἀρθρον 28.

Ἄν τὸ περὶ παύσεως δημοδιδασκάλου, δημοδιδασκαλίας ἢ γραμματοδιδασκάλου πρακτικῶν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου ἀναεφῆ ὡς αἰτίαν τῆς ἀποράσεως ταύτης πράξιν τινα τοῦ δημοδιδασκάλου, τῆς δημοδιδασκαλίας ἢ τοῦ γραμματοδιδασκάλου, ἀναεφῶσιν τὴν ἐμπρίευσαν τῷ διδασκάλῳ σεμνότητα τῶν ἡθῶν, μετὰ τὴν παῦσιν ἀποστέλλεται τὸ πρακτικὸν πρὸς τὸν ἀρμόδιον Εἰσαγγελέα, πρὸς ποινικὴν καταδίωξιν αὐτοῦ, ἂν ἡ πράξις τυγχάνῃ ἀξιόπονος καὶ αὐτεπαγγέλτως καταδιώξιμος. Ὁ διὰ τοιούτου λόγου παύσιμος δημοδιδάσκαλος, μετ' ἀπολογίαν διαγράφεται ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν δημοδιδασκάλων, ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ, ἐπὶ διετίαν.

*Ἀρθρον 29.

Ὁ μισθὸς τῶν δημοδιδασκάλων, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἐνοικίου, οὐχὶ ὅμοιος καὶ τῶν νομοσημένων προσωλήσεων τοῦ μισθοῦ αὐτῶν, προσδιορίζεται, τῶν μὲν πρωτοβαθμίων εἰς ἑκατόν καὶ πενήκοντα δραχμῶν κατὰ μῆνα, τῶν δευτεροβαθμίων εἰς ἑκατόν καὶ εἰκοσι δραχμῶν, καὶ τῶν τριτοβαθμίων εἰς ἑκατόν. Τῶν δὲ διδασκαλιστῶν ὁ μισθὸς προσδιορίζεται, τῶν πρωτοβαθμίων εἰς ἑκατόν καὶ εἰκοσι δραχμῶν κατὰ μῆνα, τῶν δευτεροβαθμίων εἰς δραχμῶν ἑκατόν καὶ δέκα, καὶ τῶν τριτοβαθμίων εἰς δραχμῶν ἑκατόν. Τῶν δὲ γραμματοδιδασκάλων, πλὴν τῶν γραμματιστῶν, ὀφείτῃ εἰς δραχμῶν τεσσαράκοντα πέντε.

Τὰ τῶν μισθῶν τῶν γραμματιστῶν τηροῦνται ὡς ἐκανονίσθησαν διὰ τῶν ἀρθρῶν 18 καὶ 19 τοῦ περὶ Ὑποδασκαλείων, ΒΟΘ' ἐνομοῦ τῆς 6 Ἀβγυοστοῦ 1892.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Περὶ πειθαρχικῆς τιμωρίας τῶν δημοδιδασκάλων.

*Ἄρθρον 30.

Πειθαρχικαὶ περιπτώσεις εἰσὶν αἱ ἑξῆς :

α' Ἡ κατὰ τὰς ὥρας τῆς διδασκαλίας ἀπουσία ἀπὸ τοῦ καθήκοντος, ἂν δις ἐντός τοῦ μηνὸς ἐπακαληθῆ καὶ δὲν π.σθλὸν ἐν λόγῳ ὑμείας.

β') Ἡ παῦσις τῆς διδασκαλίας πρὸ τῆς τεταγμένης ὥρας, ἂν τρίς ἐντός τοῦ μηνὸς ἐπακαληθῆ.

γ' Ἡ παράβασις τῶν περὶ ἔγγραφῶν τῶν προσελθόντων ἐν τούτοις ἐλέγχους τοῦ σχολείου ἰσχυροῦσάν διατάξων, ἢ τῶν κανονισμῶν ἐν γένει τῶν σχολείων.

δ') Ἡ ἀτέλεια τῆς διδασκαλίας, ἢ κατὰ παράβασιν τῶν παρεδεδεγμένων μεθόδων ἢ τῶν ὁδηγιῶν τοῦ Ἰπουργείου ἐνέργεια αὐτῆς.

ε' Ἡ παράβασις τοῦ περὶ διδασκαλικῶν βιβλίων νόμου, ἢ τῶν περὶ διαρκείας τῆς διδασκαλίας ἐκάστου μαθήματος ἢ τῶν ἡμερῶν καὶ ὥρῶν αὐτῆς διὰ τοῦ προγράμματος κεκατονισμένων.

ς' Ἡ πρὸς τοὺς μαθητὰς ὕβριστικὴ ἢ πρὸς τοὺς συναδέλφους ἀνόικειος καὶ ἀπρεπῆς συμπεριφορά.

ζ' Ἡ παράβασις τῶν περὶ διδασκαλίας καὶ τῆς ἰσωτερικῆς τάξεως διατεταγμένων καὶ ἢ χρῆσις κλεψιτύπων βιβλίων.

η' Ἡ ῥαθυμία περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων.

θ') Ἡ πρὸς τοὺς γονεῖς τῶν μαθητῶν ἀνόικειος καὶ μετὰ ακαιότητος συμπεριφορά.

ι) Αἱ ἀνάρμοστοι τῆ σμῆνότητι τοῦ ἔργου τοῦ διδασκάλου ἀνωμαλίζι τὸ ἰδιωτικὸν βίον.

*Ἄρθρον 31.

Πειθαρχικαὶ δὲ ποιναὶ εἰσὶν αἱ ἑξῆς :

α' Ἡ ἐπίπληξις.

β' Πρόστιμον ἀπὸ δύο μέχρι δέκα καὶ πέντε δραμῶν. γ') Πρόστιμον ἀπὸ δεκαπέντε δραμῶν μέχρι τοῦ ἡμίσεος τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τοῦ τιμωρουμένου.

δ') Προσωρινὴ παῦσις ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν μέχρις ἐνὸς μηνός, ἰσάτους τὴν κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς στέρεσιν τοῦ μισθοῦ.

*Ἄρθρον 32.

Τὰς πειθαρχικὰς ποινὰς ἐπιβάλλει τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον. πλὴν τῆς ἐπιπλήξεως καὶ τοῦ ὑπὸ τὸ ἰδῶν. β' προστίμου, καταγινωσκόμενον καὶ παρὰ ῥήνον τοῦ ἐπιθεωρητοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιθεωρήσεως τοῦ σχολείου. Καλεῖται ὅμως πάντοτε εἰς ἀπολογίαὶν ὁ διδάσκαλος, ὀριζουμένης πρὸς τούτου προθεσμίας, ἢ δὲ πειθαρχικῆς ἀπόφασις ἐκδίδεται μετὰ τὴν ἀπολογίαὶν αὐτοῦ, ἢ μετὰ τὴν λήξιν τῆς πρὸς ἀπολογίαὶν ταχθείσης αὐτῷ προθεσμίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Περὶ Ἐποπτικῶν Συμβουλίων.

*Ἄρθρον 33.

Ἡ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαίδευσως Ἰπουργεῖον ἀνατεθειμένη ἐποπτεία ἐπὶ τῶν σχολείων τῆς στοιχειώδους ἐκπαίδευσως καὶ τῶν ἑλληνικῶν σχολείων, ὡς συμπληρωτικὸν τὸ γε νῦν τῆς ἐκπαιδεύσεως ταύτης, καὶ προπαιδαγωγικῶν διὰ τὴν μέσθην ἐκπαίδευσιν, τῶν τε δημοσιῶν, ἰδιωτικῶν καὶ κοινοτικῶν, ἐνασκέεται τοῦ λοιποῦ ἐπὶ μὲν τῶν σχολείων τῆς στοιχειώδους

ἐκπαίδευσως διὰ τῶν κατὰ νομὸν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς ἐπιθεωρητῶν, ἐπὶ δὲ τῶν ἑλληνικῶν σχολείων διὰ τῶν παρ' αὐτοῖς γυμνασιάρχων, λειτουργούντων πάντων ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτοῦ.

*Ἄρθρον 34.

Ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ἐκάστου νομοῦ καθίσταται ἐν Ἰποπτικῶν Συμβουλίων. Ἄλλ' ἐν τοῖς νομοῖς Ζακύνθου καὶ Ἄρτης δὲν διορίζεται ἴδιος ἐπιθεωρητῆς· ἐκπληροῦσι δὲ τὰ καθήκοντα τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Ζακύνθου ὁ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τοῦ νομοῦ Κεφαλληνίας, καὶ τὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τοῦ νομοῦ Ἄρτης ὁ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τοῦ νομοῦ Κεφαρίας. Ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 39 ἴσχυει καὶ ὡς πρὸς τὰ Ἐποπτικὰ Συμβούλια Ζακύνθου καὶ Ἄρτης.

Ἄλλ' ἐν τοῖς νομοῖς Ἀχαρνανίας· καὶ Αἰτωλίας, Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος, Λαρίσης, Ἀχαΐας καὶ Ἠλίδος, Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας καὶ Λακωνίας ἐπιτρέπεται νὰ διορισθῆ διὰ Β. Διατάγματος, τῇ προκτίσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαίδευσως Ἰπουργοῦ, ἀνὰ εἰς βοηθὸς τοῦ νομαρχιακοῦ ἐπιθεωρητοῦ, ὡς ἐπιθεωρητῆς β' τάξεως, ἐπὶ βαθμῶν καὶ μισθῶν ὑπουργικοῦ γυμνασίου α' τάξεως.

Ὡς ἐπιθεωρητὰ β' τάξεως δύνανται νὰ διορισθῶσι καὶ πρωτοβάθμιοι δημοδιδασκαλοὶ, διδάξαντες ἐπὶ πλήρη δεκαετίαν, ἂν, ὑποστάντες τὴν κατὰ τὴν προτελευταίαν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 38 δοκιμασίαν, κριθῶσι δοκιμοί. Καὶ πρὸς ἐπιθεωρησιν ἐνῶν σχολείων θηλείων καὶ παρθεναγωγείων ἐπιτρέπεται ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἀποπέλλωνται ἑκατὸν ἐπιθεωρητῆρια, κειμηλίαν μισθαρτηρίων διὰ πτυχίων εὐρωπαϊκῆς τινοῦ Σχολῆς παιδαγωγικῆς καὶ φιλοσοφικῆς γνώσεως, ἀναγκαζόμενης ἐν τῷ πρῶτολογισμῶν τῆς ἀναγκαίας πρὸς τοῦτο πιστώσεως. Διὰ Β. διατάγματος θέλουσι κανονισθῆ τὰ καθήκοντα τῶν ἐπιθεωρητῶν τούτων καὶ τὰ τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν.

*Ἄρθρον 35.

Ἡ ἐποπτεία ἐκάστου τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων ἐκτείνεται ἐπὶ πάντων τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτοῦ καθιερωμένων κοινῶν τε καὶ πλήρων δημοτικῶν σχολείων, γραμματοδιδασκαλείων καὶ ἑλληνικῶν σχολείων.

*Ἄρθρον 36.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν ἐν τῇ πόλει καθυερούσα ἀρχιεπίσκοπον τοῦ νομοῦ, ὡς πρέσβρον, ἢ, χηρεύονσης τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, ἀπὸ τῶν πρέσβρων τῆς ἐνασκουσης τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ἐπισκοπικῆς ἐπιτροπείας, ἀπὸ τῶν γυμνασιάρχων, ἢ, ἂν πλείω τῶν ἐνδ' ὑπάρχωσιν ἐν τῇ πόλει Γυμνάσια, ἀπὸ τῶν ἀρχιτετρῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἀπὸ ἑνα τῶν ἐν αὐτῇ κατοικοῦντων ἐπιστημόνων, ἀπὸ ἑνα τῶν εὐπόλητοτερον κτηματιῶν ἢ ἐμπόρων, καὶ ἀπὸ τὸν νομαρχιακῶν ἐπιθεωρητῶν τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσως.

*Ἄρθρον 37.

Ὁ τε ἐκ τῶν ἐπιστημόνων καὶ ὁ ἐκ τῶν κτηματιῶν ἢ ἐμπόρων καλούμενος ὡς μέλος τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου διορίζονται ὑπὸ τοῦ νομαρχοῦ ἐκ τριῶν προτεινομένων αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τῆς πρωτεύουσας τοῦ νομοῦ, καὶ μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, καὶ ὑπηρετοῦσιν ἐπὶ τρία ἔτη πλήρη ἄνευ μισθοῦ.

Ἐπιτρέπεται ὅμως καὶ πρὸ τῆς συμπληρώσεως τῶν τριῶν ἐτῶν νὰ ἀντικατασταθῶσιν οὗτοι, ἐν ἀποδείξει, ὅτι κληθέντες τακτικῶς δὲν προσήλθον εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν συνεδριάσεις τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

"Αρθρον 38.

Ο επιθεωρητής έχει βαθμόν και μισθόν τμηματάρχου δευτέρας τάξεως, διορίζεται δὲ διὰ Β. Διατάγματος, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ.

Οὐδὲς δύναται νὰ διορισθῆ νομαρχιακῆς ἐπιθεωρητῆς ἐὰν δὲν ᾖ νῆαι

α') Διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας, διδάξας εὐδοκίμως ἐπὶ πέντε τολάχιστον ἐτη ὡς καθηγητῆς διδασκαλείου ἢ γυμνασίου, ἢ ἐπὶ τρία τολάχιστον ὡς διευθυντῆς διδασκαλείου ἢ γυμνασίου, ἀλλὰ πάντως ἔχων μεμετρημένην περὶ τὰ παιδαγωγικὰ εἰδικότητα. Ἐὰν ὅμως διορισθῆ ἐπιθεωρητῆς διευθυντῆς διδασκαλείου, οὗτος τηρεῖ τὸν βαθμόν καὶ τὸν μισθόν, ὃν ὡς διευθυντῆς διδασκαλείου ἔχειν. Ὅσαῦτα; ἂν δὲν ᾖ νῆαι διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφίας, διδάξας ὡς πρωτοβάθμιος δημοδιδάσκαλος ἐπὶ τρία ἐτη.

β') Πρωτοβάθμιος δημοδιδάσκαλος ἐν τῶν κατὰ τὰ πρῶτα τρία ἐτη ἐκ τοῦ διδασκαλείου Ἀθηνῶν ἀναγνωρισθέντων τοιούτων, ἢ ἐν τῶν ὑπερητησάντων ὡς τακτικῶν διδασκάλων ἐν τῶν ἐν Ἀθῆναις Πρωτόφω κατὰ τὰ τρία πρῶτα ἐτη τῆς λειτουργίας αὐτοῦ.

γ') Διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας, ἔχων ἀποδείξεις ὅτι ἐσπούδασεν εἰδικῶς τὴν παιδαγωγικὴν ἐν τινι Πανεπιστημίῳ ἢ διδασκαλείῳ τῆς Εὐρώπης, ἢ ῥέρον πτυχίον ἀνωτέρας διδασκαλείου Γαλλικοῦ ἢ Γερμανικοῦ.

Οἱ τῶν δύο τελευταίων τούτων κατηγοριῶν διορίζονται, ἂν ἐγκριθῶσι μετὰ δοκιμασίαν, τῆς ὁποίας τὰ καθ' ἕκαστα θέλουσι καθορισθῆ διὰ Β. διατάγματος, ἐνόμιον ἐπιτροπείας, ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ καθηγητοῦ τῆς φιλοσοφίας ἐν τῶν Ἐθνικῶν Πανεπιστημίων, ὡς προέδρου, τοῦ διευθυντοῦ ἢ τινος τῶν καθηγητῶν τοῦ ἐν Ἀθῆναις διδασκαλείου καὶ τοῦ ἀρχαιότερου τῶν ἐν Ἀθῆναις γυμνασίων. Ἀλλ' οἱ ἐν τῶν ἐν ἀνωτέρῳ β' ἀναφερομένων διοριζόμενοι ἐπιθεωρηταὶ ἔχουσι βαθμόν καὶ μισθόν ὑπουργικοῦ γραμματέως α' τάξεως· ἐπιτρέπεται δὲ νὰ προβιβασθῶσι μετὰ διετῆ ὑπηρεσίαν.

Ἦνα δὲ τις διορισθῆ ἐπιθεωρητῆς, ἢ βοηθῆς ἐπιθεωρητοῦ, ἀπαιτεῖται πάντοτε νὰ μὴ ὑπερέβῃ τὸ 55 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ.

"Αρθρον 39.

Οἱ νομαρχιακοὶ ἐπιθεωρηταὶ καὶ οἱ βοηθοὶ αὐτῶν οὐτε μετατίθενται, οὐτε ἀπολύονται τῆς ὑπηρεσίας, εἰμὴ μόνον συνενεσίᾳ ἠτιολογημένης προτάσεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, παρ' ᾧ διατελοῦσι. Γίνονται δὲ ἢ μετὰθεσίᾳ ἢ ἢ ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσις αὐτῶν διὰ Β. διατάγματος, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ.

Μετὰ τοῦ περὶ τῆς μετὰθεσίᾳ; ἢ τῆς ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσεως τοῦ ἐπιθεωρητοῦ Β. διατάγματος δημοσιεύεται διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον πρότασις τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, ἐπὶ τῇ βάζει τῆς ὁποίας προεκλήθη τὸ Β. διάταγμα.

"Αρθρον 40.

Οἱ νομαρχιακοὶ ἐπιθεωρητῆς τυγχάνει ὁ εἰσηγητῆς παθόντων ἐν τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων ὑπαγομένων ὑποθέσεων ἔχει δὲ τὰ ἐπόμενα καθήκοντα:

Α') Ἐπιθεωρεῖ καθ' ἑξαμηνίαν τὰ ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου δημοτικά σχολεῖα παντὸς βαθμοῦ καὶ ἑκάτερον τῶν φύλων, τὰ γραμματοδιδασκαλεῖα καὶ τὰ μονοτάξια καὶ διτάξια ἑλληνικὰ σχολεῖα, καὶ ἐξετάζει

α') Τοὺς τηρουμένους ἐν ἑκάστῳ αὐτῶν ἐλέγχους, ἵνα βεβαιωθῆ ἰὸν ἂν οἱ ἐν αὐτοῖς ἐγγεγραμμένοι ὀρθῶς ἐνεργήσαν, καὶ ἰδίως ἂν κατὰ τὰς ἀπὸ ἐτέρου δημοτικοῦ σχολεῖου ἢ γραμματοδιδασκαλείου εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον ἢ ἀπὸ δημοτικοῦ σχολεῖου εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἢ ἀπὸ ἐτέρου ἑλληνικοῦ μεταστάσει; τῶν μαθητῶν ἐτηρήθησαν αἱ τε ἄλλαι καὶ αἱ τῶν προηγουμένων ἀρθρων 18 καὶ 19 νόμιμοι διατάξεις, ὅπως προκλήσῃ τὴν ἐνέκνησιν τῆς παραρχικῆς ἐξουσίας τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὴν ἰδίαν ἐξουσίαν κατ' αὐτῆς; β') ἂν ἐν τοῖς ἐλέγχουσιν τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ τῶν γραμματοδιδασκαλείων τυγχάνωσιν ἐγγεγραμμένοι οἱ πρὸς τοῦτο ὑπόχρεοι παῖδες πάντων τῶν ἐν ταῖς ἑδραῖς αὐτῶν κατοικοῦντων, τίνας δ' εἶσιν αἱ αἰτίαι τῶν ὑπαρχουσῶν τυχῶν ἐλλείψεων, ἵνα ἐπ' αὐτῶν προκαλήσῃ τὴν μελέτην τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

β') Τὰς τοπικὰς περιστάσεις ἑκάστου δήμου, καὶ προκαλεῖ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ χρόνου τῆς ἐνάξεως καὶ λήξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους, τῆς καθ' ἑξῆς ἐξαμηνιαίας διαίρεσεως αὐτοῦ, τοῦ χρόνου τῆς ἐν τοῖς ἐλέγχουσιν ἐγγραφῆς καὶ τῶν ἐξετάσεων, καὶ τοῦ ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν προβιβασμοῦ καὶ ἀπολύσεως τῶν μαθητῶν.

γ') Τὰ τῶν εἰσαχθέντων ἐν τῶν σχολείῳ διδασκτικῶν βιβλίων, ἵνα βεβαιωθῆ, ὅτι ἐφαρμόζονται ἀκριβῶς αἱ περὶ τούτων ἰσχυρόντως διατάξεις.

δ') Τὰ τῆς διαγωγῆς τῶν διδασκάλων πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς γονεῖς αὐτῶν, ἢ πρὸς τοὺς ἰδίους συναδελφοὺς τῶν.

ε') Τὰ περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐκπληροῦσι τὰ ἑαυτῶν καθήκοντα, καὶ ἰδίως ἐν διδασκαλίᾳ ἀκριβῶς κατὰ πάσας τὰς ἐργασίους ἡμέρας, ἀρχόμενοι τῆς διδασκαλίας καὶ περατοῦντες αὐτὴν κατὰ τὰς προσδιορισμένας ὄρας, ἂν ᾖναι φιλόδοξοι, καὶ ἂν ἐκπληροῦσι τὰ ἔργα αὐτῶν μετὰ νομοσύνης καὶ εὐσυνειδησίας.

ς') Τὰ τῆς συμπεριφορῆς αὐτῶν ἐν τῶν τόπῳ καὶ τοῦ ἐν τῇ κοινωνίᾳ αὐτοῦ.

ζ') Τὰ τῶν ἐξετάσεων, τῶν προβιβασμῶν καὶ τῶν ἀπολυτήσεων, ἐὰν τηρῶνται αἱ περὶ τούτων διατάξεις.

η') Τὰ τῶν τηρουμένων ἐν τῶν σχολείῳ ἐλέγχων καὶ βιβλίων, ἐὰν τηρῶνται ἀκριβῶς καὶ ἐν ταῖς, ἀνευ παραιογραφῶν καὶ διαγραφῶν.

θ') Τὰ κατὰ τὰς ποινὰς, τὰς ὁποίας οἱ διδάσκαλοι ἐπέβαλον εἰς τοὺς μαθητὰς.

ι') Τὰ ὑπάρχοντα διδακτήρια, ἐὰν ᾖναι κατάλληλα, καὶ προντίξει περὶ λύσεως ἢ ἀνανεώσεως τῶν μισθῶσεων αὐτῶν, ἢ περὶ τῶν ἀναγκαίων ἐπισκευῶν ἢ βελτιώσεων, ἂν χρῆζονται τοιούτων.

ια') Τὰ διδακτήρια, ὅσα εἶναι κτήρια δημοτικά, ἂν ᾖναι δυνατόν νὰ μεταρρυθμισθῶσι, συμφώνως πρὸς τὸ τηρούμενον ἐν τῇ Ὑπουργείῳ κεκρωμένων καὶ γενικῶν σχεδιάγραμμῶν διδακτηρίου δημοτικοῦ σχολεῖου προκαλεῖ δὲ τὰς περὶ τούτου μελέτας τοῦ ἀρμοδίου νομομαχανικοῦ καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ σύνταξιν τῶν τε σχεδίων τῶν ἐπιανεκτικῶν μεταρρυθμίσεων καὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς πρὸς τοῦτο ἀναγκαίας δαπάνης.

ιβ') Προκαλεῖ τὴν σύμπραξιν μετὰ τοῦ ἀρμοδίου δημαρχοῦ, καὶ μετ' αὐτοῦ προβαίνει εἰς τὴν προκήρυξιν τῶν ἀπαιτουμένων μειοδοτικῶν δημοπρασιῶν διὰ τὰς ἐπὶ τῇ βάζει τῶν ἐγκριμένων σχεδίων ἐκτελεστέας ἐργασίας πρὸς μεταρρύθμισιν τοῦ διδακτηρίου.

ιγ') Μετέχει τῆς διευθύνσεως τῶν ἐνεργουμένων κατὰ τὰς

ισχυόσας διατάξεις δημοπρασιῶν, καὶ ἐπιτηρεῖ, ἵνα κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν μεταρρυθμιστικῶν ἔργων ἐφαρμοζόμεναι τὰ ἐγκριμένα σχέδια.

δ') Προκαλεῖ τὴν παρὰ τοῦ ἀρμοδίου νομομαχανικοῦ συγγραφῆν τῶν ἀπαιτούμενων σχεδίων καὶ προϋπολογισμῶν διὰ τὴν οἰκοδομὴν τῶν δημοτικῶν διακτιρησίων, τῶν προοριζομένων εἰς διὰ κοινὸν εἶτε διὰ πλήρως δημοτικὸν σχολεῖον, φρονιτικῆς περὶ τῆς ἐξετάσεως καὶ τῆς ἐγκρίσεως τῶν σχεδίων τούτων καὶ τῶν προϋπολογισμῶν, καὶ, ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς ἀρμόδιας δημοτικῆς ἀρχῆς, προκαλεῖ τὴν ἐνέργειαν τῶν κατὰ νόμον μεμειωτικῶν δημοπρασιῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς οἰκοδομῆς, μετέγνων τῆς διευθύνσεως αὐτῶν καὶ ἐπιτηρῶν, ἵνα κατὰ τὴν οἰκοδομὴν ἐφαρμοσθῶσιν ἀκριβῶς τὰ ἐγκριμένα σχέδια.

β') Προσδιορίζει τὰς θέσεις, εἰς ὧν πρέπει νὰ οἰκοδομηθῶσι τὰ διακτιρητὰ τῶν δημοτικῶν σχολείων, καὶ παρασκευάζει τὰ τῆς ἀποκτιήσεως τῶν ἀναγκαζομένων γηπέδων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐπομένου Ἐ' Κεφαλαίου.

γ') Ἐνισχύει τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 32 πειθαρχικὴν ἐξουσίαν, καὶ προκαλεῖ τὸ παρ' ᾧ διατελεῖ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, ἵνα καὶ οὗτο ἀσκήσῃ τὴν ἀντεβλεπὴν αὐτῷ ἐπὶ τῶν εἰς αὐτὴν υπαγομένων περιπτώσεων.

Δ', Συγκαλεῖ ἀπαξ τοῦ ἔτους καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῶν διακοπῶν, ἀλλὰ πάντοτε ἀδείξει τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου, συνέδρια τῶν τῆς περιφέρειας αὐτοῦ δημοδιδασκάλων, ἐν οἷς συζητούνται καθ' ἑρμηνείαν ἡμέρας, οὐχὶ πλείους τῶν ἐπτά, ζητήματα προδιατεταγμένα ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐγκριμένα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου μεθοδολογικὰ ἢ παιδαγωγικὰ, ἢ ἄλλα σχετιζόμενα ἀμείως πρὸς τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν, ἐπιμελούμενος τῆς δημοσιεύσεως τῶν πρακτικῶν.

Τῶν συνεδρίων τούτων προεδρεῖεὶ ὁ νομαρχιακὸς ἐπιθεωρητὴς, πλὴν ἂν παρίσταται ἐν αὐτοῖς τῆ ἐντολῇ τοῦ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ ὁ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς, ὅτε ἡ προεδρία ἀνατίθεται εἰς αὐτόν.

Ε' Ὑπόβαλλει εἰς τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, ἅμα ἐκ τῆς περιόδου ἀπελευθῶν, πλήρως τὸ ἡμερολόγιον αὐτῆς, καὶ λεπτομερῆ ἐκθεσιν, ἐν ἣ ἀναγράφονται αἱ παρατηρήσεις αὐτοῦ περὶ ἐκάστου τῶν σχολείων, περὶ τῆς διδασκαλίας καὶ μαθημάτων καθ' ὕλην καὶ ὡς πρὸς τὰς μεθόδους, περὶ τῆς ἀκριβείας κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος καὶ τῶν κανονισμῶν τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου, περὶ τῆς προόδου τῶν μαθητῶν καὶ περὶ παντὸς σχετιζομένου πρὸς τὴν λειτουργίαν τοῦ σχολείου.

Ἄρθρον 41.

Εἰς τὸν νομαρχιακὸν ἐπιθεωρητὴν ἀποδίδονται δι' ἀποζημιῶν αὐτοῦ καὶ δι' ἐξοδα περιοδικῆς δραγματικῆς ὀκτώ καθ' ἑκάστην, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἑδρας του μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς εἰς αὐτὴν ἐπανόδου του, περιλαμβανομένης καὶ ταύτης. Δι' ἐξοδα δὲ γραφείου ἀποδίδονται αὐτῷ δραγματικῶν ἐκατὸν εἰκοσι κατ' ἔτος.

Καὶ εἰς τὸν βοηθὸν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ χορηγεῖται ἴση ἀποζημιώσις δι' ἑκάστην ἡμέραν τῆς περιόδου αὐτοῦ.

Ἡ περιόδιος ἐκατέρου αὐτῶν καθ' ἑκάτερον τῶν δύο ἐξαμηνίων τοῦ ἔτους πρέπει νὰ διαρραχῆ ἐξήκοντα τοῦλάχιστον ἢ ὀγδοήκοντα τὸ πολὺ ἡμέρας.

Ἄρθρον 42.

Τὸν ἐπιθεωρητὴν, ἀπόντα ἢ κωλυόμενον, ἀναπληροῖ ἐν τῇ εἰσηγήσει τῶν σχολικῶν υποθέσεων εἰς τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, ὡς καὶ ἐν πάσῃ τῇ λοιπῇ ὑπηρεσίᾳ, πλὴν τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν σχολείων, ὃ διευθυντῆς τοῦ Διδασκαλείου ἢ ὁ γυμνασιάρχης.

Ἄρθρον 43.

Ὁ νομαρχιακὸς ἐπιθεωρητὴς ἀντιπροσωπεύει τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον κατὰ πάσας τὰς σχέσεις αὐτοῦ εἰτε μετὰ τοῦ Ὑπουργείου καὶ τῶν ἄλλων δημοσίων ἀρχῶν, εἰτε μετὰ τῶν πολιτῶν.

Ἐπομένως ὁ ἐπιθεωρητὴς κοινοποιεῖ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τὴν ἐπομένην ἐκθέσιν τῶν συνεδριάσεων τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τὰς ἀποφάσεις, προτάσεις ἢ γνωμοδοτήσεις αὐτοῦ, ὑποβάλλων εἰς αὐτὸ πλήρως ἀντίγραφον τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως. Ἀνακοινεῖ εἰς τὰς ἀρμόδιαι ἀρχὰς τὰ ἀναγόμενα εἰς τὴν ἀρμοδιότητα αὐτῶν μέρη τῶν ἐπιθεωρητῶν πρᾶξεων τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, διαβιβάζων αὐταῖς ἀπόσπασμα τοῦ περὶ τούτου παρατεταμένου μέρους τῶν πρακτικῶν, καὶ διεξάγει πᾶσαν τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, ἔχων ἴδιον γραφεῖον καὶ ἴδιαν σφραγίδα.

Ἄρθρον 44.

Τὰ πλήρῃ ἑλληνικὰ σχολεῖα ἐπιθεωρεῖ ἀπαξ τοῦ ἔτους ὁ γυμνασιάρχης τοῦ νομοῦ ἢ τῆς ἐπαρχίας, ἐν ἣ τὸ σχολεῖον, ὑποβάλλων διὰ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τὴν ἐκθέσιν τοῦ πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργεῖον.

Ἄρθρον 45.

Διὰ β, διατάγματα καὶ δι' ἰδιαίτερων ὁδηγιῶν τῶν Ὑπουργείου θέλουσι κανονισθῆν τὰ τῆς ἐπιθεωρήσεως αὐτῶν δημοτικῶν καὶ ἑλληνικῶν σχολείων καὶ αἱ σχέσεις τῶν ἐπιθεωρητῶν πρὸς τοὺς βοηθοὺς αὐτῶν, ἰδίως δὲ τὰ ἀποφῶντα τὰς μεθόδους καὶ τοὺς τρόπους τῆς διδασκαλίας, τὴν ἐσωτερικὴν τάξιν καὶ τὴν ἐν γένει ἐρευναν περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος καὶ τῶν κανονισμῶν τοῦ Ὑπουργείου.

Ἄρθρον 46.

Οἱ νομαρχιακοὶ ἐπιθεωρηταὶ, πάντες ἢ τινες, δύναται νὰ συγκαλέσῃ τῇ διαταχῇ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ εἰς συμβούλιον, προεδρευόμενον ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, ὅπως συσκεπτόμενοι συντάσσωσι τὰ προγράμματα τῶν σχολείων καὶ γραμματοδιδασκαλείων, καὶ κανονισμοὺς ἢ ὁδηγίας περὶ μεθόδων διδασκαλίας ἢ ἄλλων ζητημάτων σχολικῶν.

Ἄρθρον 47.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον συγκαλεῖται εἰς συνεδρίσιον ὑπὸ τοῦ προέδρου αὐτοῦ ἐν τῷ γραφείῳ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, τακτικῶς μὲν ἀπαξ τοῦ μηνός, κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον αὐτοῦ, ἐκτάκτως δὲ πάντοτε εἰτε αὐτεπαγγελλῶν ὑπὸ τοῦ προέδρου, εἰτε κατ' αἴτησιν τοῦ νομαρχιακοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἢ τοῦ γυμνασιάρχου.

Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τὰ ἔργα τοῦ γραμματέως ἐκπληροῖ ὁ γυμνασιάρχης, ὅστις γράσει καὶ φυλάσσει τὰ πρακτικὰ τοῦ Συμβουλίου, τὰ ὅποια κατὰ τὸ τέλος τῆς συνεδριάσεως ἀναγιγνώσκονται καὶ ἐγκριθέντα ὑπογράφονται ὑπὸ τοῦ προέδρου καὶ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου.

Ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἐκτίθενται ἐν λεπτομερείᾳ αἱ ὑπὸ τοῦ εισηγητοῦ γινόμεναι ἀνακοινώσεις καὶ προτάσεις, καὶ αἱ ἐπὶ ἐκάστης αὐτῶν ἀποφάσεις, προτάσεις ἢ γνωμοδοτήσεις τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς λαμβάνει ἀντίγραφα τῶν πρακτικῶν τούτων, ἐπιμεκρυμμένα ὑπὸ τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γυμνασιάρχου.

Ἄρθρον 48.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον δύναται νὰ συνέλθῃ καὶ εἰς ἴδιαν συνεδρίσιον ἄνευ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, συγκαλούμενον πρὸς

τοῦτο ὑπὸ τοῦ προέδρου αὐτοῦ. Ἀλλὰ μόνον κατὰ τὴν περίπτωσηιν τῆς πρώτης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 39, ὅτε ἀκούει τὰς πρὸς αὐτὸ γιγνομένης παραστάσεως κατὰ τὸ ἐπιθεωρητοῦ, εἴτε ἐπὶ ἀνήθιξ ἢ ἀσυγγνώστῳ ὀλιγωρίᾳ, εἴτε ἐπὶ ἐλλείψει τῆς παραθέσεως αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του, εἴτε ἐπὶ ἀνωμαλίᾳ ἢ πλημμελείᾳ τοῦ ἰδιωτικοῦ θίου αὐτοῦ, καὶ μετὰ ἐπισταμένην συζήτησιν καὶ ἔρευναν ἀποραρίζει, ἂν ὑπάρχῃ ἄσρομη, ἕνα ὑποβάλλῃ πρότασιν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαίδευσως Ὑπουργεῖον περὶ μεταθέσεως ἢ ἀπολύσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας.

Τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως ταύτης, κρατούμενα ἐν χωριστῷ βιβλίῳ, φυλάσσονται ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου. Ἐκτιθένται δ' ἐν αὐτοῖς αἱ κατὰ τὴν συζήτησιν προταβίσαι γνώμαι, καὶ μετὰ λεπτομεροῦς αἰτιολογίας τὰ πορίσματα, εἰς τὰ ὅποια κατέληξε τὸ Συμβούλιον, καὶ ὑπογράφονται ὑπὸ τῶν ἀποτελεσάντων τὴν συνεδρίαν μελῶν.

Τοῦ πρακτικοῦ τούτου ἀντίγραφον ὑποβάλλει τὴν ἐπομένην πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαίδευσως Ὑπουργεῖον ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, κατὰ μόνον τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐπικοινωνῶν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον.

*Ἄρθρον 49.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον προτείνει·

1) Τὴν πλήρωσιν τῶν χρεουσῶν θέσεων ἐν δημοτικῶς ἢ ἐλληνηκοῦς σχολείοις ἢ γραμματοδιδασκαλείαις.

2) Τὴν ἀνάγκην συστάσεως γραμματοδιδασκαλείων.

3) Τὴν προσθήκην δημοδιδασκάλων ἐν ταῖς περιπτώσεσι τῶν ἄρθρ. 9 καὶ 22 β' τοῦ παρόντος νόμου, ἢ τὸν διορισμὸν διδασκάλου τριτοβαθμίου ἐν γραμματοδιδασκαλείᾳ, κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 16.

4) Τὰ μέτρα, τὰ ὅποια κρίνει συντελοῦντα πρὸς ἄρσιν τῶν αἰτιῶν, δι' ἃς δὲν προσέρχονται εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα οἱ παῖδες τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ σχολείου οἰκούντων.

5) Τὰς ἀναγκαίας βελτιώσεις ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν ἐλληνηκῶν σχολείων.

6) Τὴν ἔγκρισιν τῶν ἐπινεκτῶν μεταβολῶν καὶ τῶν προϋπολογισμῶν τῆς ἀναγκαίας δαπάνης πρὸς μεταρρυθμίσει τῶν δημοτικῶν κτιρίων, ἐν οἷς λειτουργοῦσι νῦν δημοτικὰ σχολεῖα ἢ γραμματοδιδασκαλεῖα, εἴτε τὰ σχέδια καὶ τοὺς προϋπολογισμοὺς πρὸς οἰκοδομὴν τοιοῦτων κτιρίων κατὰ τὰς περιπτώσεις α' -δ' τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ παρόντος νόμου.

7) Τὴν ἐπισκευὴν, συμπλήρωσιν ἢ ἀντικατάστασιν τῶν ἐν τοῖς δημοτικοῖς ἐκπαιδευτηρίοις ἢ ἐλληνηκοῖς σχολείοις σκευῶν, ἐπιπλῶν καὶ ὀργάνων διδασκαλίας.

8) Τὴν μετάθεσιν ἢ ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσιν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, συμφέρου πρὸς τὰ ἄρθρα 39 καὶ 48 τοῦ παρόντος νόμου.

*Ἄρθρον 50.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ἀποραρίζει·

1) Ἐπὶ τῶν ὑποβληθεῶν ἐρέσεων κατὰ τῶν πειθαρχικῶν ἀποφάσεων τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, ἐν ταῖς περιπτώσεσι τῶν ἰδαφ. α' καὶ β' τοῦ ἄρθρου 31.

2) Ἐπὶ τῶν πειθαρχικῶν περιπτώσεων, ἐρ' ὧν πρόκειται νὰ ἐπιβληθῶσι αἱ ἐν τοῖς ἰδαφ. γ' καὶ δ' τοῦ ἄρθρου 31 πειθαρχικαὶ ποιναί.

3) Ἐπὶ τῶν μεταθέσεων δημοδιδασκάλων, ἢ διδασκαλισῶν, ἢ γραμματοδιδασκάλων, τὰς ὁποίας κρίνει ἀναγκαίας εἶτε πρὸς τιμωρίαν τῶν μετατιθεμένων, εἴτε πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαίδευσως.

4) Ἐπὶ τῆς παύσεως δημοδιδασκάλων ἀρρένων ἢ θηλέων, ἢ γραμματοδιδασκάλων, ὧν τὴν διαγωγὴν κρίνει ἀνεπίδεκτον βελτιώσεως.

5) Ἐπὶ τῆς ἀποπομπῆς ἐκ τοῦ σχολείου μαθητῶν, τῶν ὁποίων ἡ περαιτέρω ἐν τῷ σχολείῳ ἀνάστροφὴ ἀποβλέπει ἐπιβλαβῆ.

*Ἄρθρον 51.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, πλὴν τῆς περιπτώσεως τοῦ ἄρθρου 48, δὲν ἐπιλαμβάνεται τοῦ ἐρευνῆσαι ἄλλων ἀντικειμένων, εἰμὴ μόνον τῶν ὑπὸ τοῦ νομαρχικοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἢ τοῦ γυμνασιάρχου εἰσαγομένων εἰς αὐτὸ ὑποθέσεων, ἐπὶ τῶν ὁποίων περιορίζει τὰς συζητήσεις καὶ τὰς σκέψεις του.

*Ἄρθρον 52.

Ἡ συνεδρίασις τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου θεωρεῖται νόμιμος, ἂν τέσσαρα τοῦλάχιστον μέλη αὐτοῦ ᾖναι παρόντα, ἐν οἷς ὁ ἐπιθεωρητὴς, ἐν πάσει ταῖς ἄλλαις συνεδριάσεσι, πλὴν τῆς κατὰ τὰ ἄρθρα 39 καὶ 48 τοῦ παρόντος νόμου, καὶ ὁ γυμνασιάρχος ἀνεκείρεται.

Αἱ πράξεις δὲ τοῦ Συμβουλίου καταρτίζονται διὰ τῆς πλειοψηφίας τῶν μελῶν αὐτοῦ, νικώσης ἐν ἰσοψηφίᾳ τῆς ψήφου τοῦ προέδρου.

*Ἄρθρ. 53.

Πᾶσαι αἱ περὶ ἐπιτηρησεως ἢ ἐπιθεωρησεως τῶν δημοτικῶν καὶ ἐλληνηκῶν σχολείων διατάξεις καταργοῦνται, πλὴν τῶν διατάξεων τοῦ Β. διατάγματος τοῦ 1834 περὶ ἐπιτοπίων ἐπιθεωρητικῶν ἐπιτροπῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων, ὅσαι δὲν ἀντίκεινται εἰς τὸν παρόντα νόμον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῶν ἐξόδων τῆς στοιχειώσεως ἢ δημοτικῆς ἐκπαίδευσως.

*Ἄρθρον 54.

Τὰ ἐξόδα τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσως καταβάλλονται ὑπὸ τῶν δήμων, πληρόντονα δὲ ὑπὸ τῶν κατ' ἐπαρχίας δημοσίων ταμείων ἐκ τῶν ὑπ' αὐτῶν εἰσπραττομένων δημοτικῶν ἰσοδῶν, ἐπὶ τῇ βάσει χρηματικῶν ἑνταλμάτων τῶν ἀρμόδιων δημάρχων.

*Ἄρθρον 55.

Κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν δημοτικῶν προϋπολογισμῶν τὰ ἐξόδα τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσως προσδιορίζονται πρὸ πάντων τῶν ἄλλων, καὶ αἱ πρὸς συντήρησιν τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ τῶν γραμματοδιδασκαλείων πιστώσεις ἀναγράφονται πρῶται ἐν τοῖς δημοτικοῖς προϋπολογισμοῖς, ἀποτελοῦσαι ἴδιον ἐν αὐτοῖς τμήμα, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «στοιχειώδης ἐκπαίδευσις τῶν δημοτῶν». Ἄλλ' αἱ διὰ τὴν συντήρησιν ἐκάστου τῶν σχολείων καὶ γραμματοδιδασκαλείων ἀπαιτούμεναι ἀναγράφονται ὑπὸ ἴδιον δι' ἕκαστον τῶν ἐκπαιδευτηρίων τούτων κεφάλαιον, διακρίνονμενον διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ σχολείου ἢ γραμματοδιδασκαλείου, διακρίνον δ' εἰς τρία ἄρθρα, ὧν τὸ πρῶτον περιλαμβάνει τὰς πρὸς πληρωμὴν τῶν μισθῶν τῶν διδασκάλων ἢ διδασκαλισῶν πιστώσεις, τὸ δεύτερον τὰς πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐνοικίων τῶν διδασκατηρίων, ἐὰν ταῦτα δὲν ᾖναι ἐν δημοτικῆς κτιρίοις, καὶ τὸ τρίτον τὰς δι' ἐπιπλα, πίνακας, ὄργανα διδασκαλίας καὶ λοιπὰ ἐξόδα ἀπαιτούμενα.

*Ἄρθρον 56.

Ἐὰν αἱ ὑπὸ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ἀναγραφείσαι ἐν τῷ δημοτικῷ προϋπολογισμῷ πιστώσεις δὲν ἐπαρκῶσι πρὸς συντήρησιν πάντων τῶν ἐν τῷ δήμῳ ὑπαρχόντων δημοτικῶν σχολείων καὶ γραμματοδιδασκαλείων, προκαλεῖται

ὑπὸ τοῦ νομάρχου ἢ ἀπόφασις τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Συμβουλίου, κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 19, 20 καὶ 22 β' α' τοῦ Αἰῶντος περὶ Ἐπαρχιακῶν Συμβουλίων νόμου τῆς 3 Ἀπριλίου 1891 διατασσόμενα συμφωνῶν δὲ πρὸς ταύτην ὁ νομάρχης εἴτε αὐξάνει τὰς πρὸς συντήρησιν τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ γραμματοδιδασκαλείων ἀναγεγραμμένας ἐν τῷ προϋπολογισμῷ πιστώσεις μέχρι τοῦ ἀναγκαζομένου ποσού, διαγράφων ἄλλα ἐξόδα, τὰ ὅποια δύνανται, ἀνευ ἀναλόγου ζημίας τῶν δημοτικῶν συμφερόντων, νὰ ἀναβληθῶσιν ἐπὶ τὸ ἐπόμενον ἔτος, ἢ ἐλαττώσιν τὰς διὰ τὰ ἀναβληθέντα κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἐξόδα ἀναγεγραμμένας πιστώσεις μέχρι τοῦ τελευταίου ὁρίου αὐτῶν, εἴτε, ἀνὰ τοιαῦτα ἐλαττώσεις τῶν ἐξόδων δὲν ἦναι ἐφικτὰ, ἢ δι' αὐτῶν δὲν ἐπιτυγχάνηται ἡ ἐξίσωσις τῶν ἐσόδων πρὸς τὰ ἐξόδα, προκαλεῖ τὰς ἀρχὰς τοῦ δήμου ἢ πρῶταινος τὴν συμφωνίαν πρὸς τὰς νομίμους διατάξεις αὐξήσιν τῶν ἐσόδων.

*Ἄρθρον 57.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀπαιτούμενων διὰ τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν πιστώσεων, ἐπιτρέπεται νὰ αὐξηθῶσι, κατὰ τὰς περὶ τοῦ προσωπολογίου τῶν δημοτικῶν ἐσόδων νομίμους διατάξεις, ὅτε ἐπὶ τῶν πρὸς ἐσωτερικὴν καταναλώσιν εἰσαγομένων δημοτικῶν δαμῶν καὶ οἱ ἄλλοι δημοτικοὶ φόροι μέχρι τῶν ἐπιπέδων. Κατὰ τὸν αὐτὸν ὅρον ἐπιτρέπεται νὰ αὐξηθῶσι καὶ τὰ ἐξόδα τῶν δήμων τῆς Ἐπτανήσου.

*Ἄρθρον 58.

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 20 τοῦ Αἰῶντος περὶ Ἐπαρχιακῶν Συμβουλίων νόμου χορηγομένη εἰς τοὺς δήμους ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου συνδρομὴ ἀπομένεται αὐτοῖς, μόνον ἐάν, καὶ μετὰ τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 56 ἐπεμεινθείσας ὑπὸ τοῦ νομάρχου μεταβολὰς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, καὶ μετὰ τὴν κατὰ τὸ προσηγομένον ἄρθρον αὐξήσιν τῶν φόρων, δὲν συμπληρῶνται αἱ ἀπαιτούμεναι πιστώσεις.

*Ἄρθρον 59.

Τὰ χορηγούμενα ταῦτα ἐγκρίνονται διὰ Βασ. διατάγματος, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαίδευσως Ὑπουργείου, πληρῶνται δὲ εἰς τοὺς δήμους ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου δι' ἐνταλμάτων τοῦ εἰρημένου Ὑπουργείου ἐκ κεφαλαίου καταθεμένου ἐν τῷ δημοσίῳ ταμείῳ.

*Ἄρθρον 60.

Τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἀποτελεῖται :

α) Ἐκ τῶν τόκων τῶν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαίδευσως Ὑπουργείου κληροδοτημάτων, τῶν μὴ ῥητῶς καθωρισμένων εἰς εἰδίους σκοποὺς, εἴτε διὰ τῶν διαθηκῶν, εἴτε διὰ προγενεστέρων νόμων ἢ Βασ. διαταγμάτων.

β) Ἐξ εἰσφορᾶς τῶν ἱερῶν Μονῶν ἑτησίως, ἧς τὸ ποσὸν προσδιορίζεται εἰς ἑκατὸν χιλιάδας δραχμῶν.

γ) Ἐξ εἰσφορᾶς τοῦ δημοσίου ταμείου, ἧς τὸ ποσὸν ἀναγράφεται ἐν τοῖς ἑτησίσι προϋπολογισμοῖς, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν «Συνδρομὴ τοῦ Κράτους ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσως».

*Ἄρθρον 61.

Τὸ ἐξ ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν ποσὸν τῆς εἰσφορᾶς τῶν Μονῶν εἰσπράττεται παρὰ τοῦ δημοσίου ταμείου, ἐφαρμοζομένην παρὸν τῶν περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων διατάξεων, πλην τῆς περὶ ἐκπαιδεύσεως τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων. Κατανέμεται δὲ εἰς τὰς Μονὰς διὰ πράξεως τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαίδευσως

Ὑπουργείου, δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν ἀρχὴν ἐκάστου ἔτους, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων αὐτῶν, κατὰ τοὺς ἐπόμενους ἄρους.

Ἐπὶ ποσῷ ἐτιδῶν ἀπὸ 5,000 μέχρι 10,000	δρ. 2 τοῖς 0/0
» » » 10,000 » 20,000	» 4 » »
» » » 20,000 » 30,000	» 6 » »
» » » 30,000 » 40,000	» 8 » »
» » » 40,000 » 100,000	» 9 » »

ἀπὸ 100,000 καὶ ἄνω δέκα τοῖς ἑκατῶν.

Ἐφ' ὅσον τὸ σύνολον τῶν εἰσφορῶν εἶναι μείζον ἢ ἐλασσον τοῦ ποσού τῶν ἑκατῶν χιλιάδων δραχμῶν, μειοῦνται ἢ αὐξάνονται αὐταί, διατηρούμεναι πάντοτε τῆς κατὰ τοὺς ἀνωτέρω ἄρους ἀναλογίαις ἐκάστης πρὸς τὸ ὅλον.

*Ἄρθρον 62.

Ἐὰν ὁμοῦ τὰ ἐξόδα τοῦ δήμου δὲν ἐπαρκῶσι πρὸς συντήρησιν τῶν ἐν τῷ δήμῳ δημοτικῶν σχολείων καὶ γραμματοδιδασκαλείων, καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν αὐτῶν διὰ τοῦ ἀναβιβασμοῦ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 57 ἀναφερομένων φόρων, τότε μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ ἀρμόδιου νομάρχου χορηγοῦνται τὰ ἐλλείποντα ἐκ τῆς ἀναγεγραμμένης ἐν τῷ ἑτησίῳ προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους πιστώσεως, καὶ καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου.

*Ἄρθρον 63.

Τὰ πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐξόδων τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσως χρηματικὰ ἐντάλματα ἐκδίδονται ὑπὸ τοῦ δημάρχου ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαήμερου τοῦ ἐπιμένου μηνός, ἐξοφλοῦνται δ' ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου ἐντὸς πέντε τῶν βραδύτερον ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης αἰτήσεως τοῦ δικαιούχου.

Ἐὰν ἐν τῷ δημοσίῳ ταμείῳ δὲν ὑπάρχωσιν εἰσπραγμένα ἐσοδα τοῦ δήμου, ἀρροῦνται πρὸς ἐξοφλῆσιν τῶν ἐντάλματος, ὁ ταμίης προκαλεῖ τὸν ἐισπράκτορα τοῦ ὀφειλομένου δήμου νὰ ἀποστείλῃ αὐτῷ τάχιστα τὸ ἀπαιτούμενον ποσόν, τὸ ὅπονον ἅμα λαβὼν ἀποδίδουσιν εἰς τὸν δικαιούχον. Ἐὰν δὲ καὶ ἐν τῷ δημοσίῳ ταμείῳ δὲν ὑπάρχωσιν χρήματα, τὸ δημοσίον ταμεῖον ἐξοφλεῖ τὸ ἐντάλμα ἐκ χρημάτων τοῦ Δημοσίου, ἐὰν πρόκειται νὰ εἰσπράξῃ ἐσοδα τοῦ δήμου, κρατεῖ δὲ τὸ καταβληθὲν ποσὸν ἐκ τῶν πρώτων εἰσπραχθησομένων δημοτικῶν ἐσόδων.

Ἐὰν δὲ δὲν ὑπάρχωσιν πλέον ἐσοδα τοῦ δήμου πρὸς εἰσπράξιν, δὲν ὑπάρχωσι δὲ δημοτικὰ χρήματα οὐδ' ἐν τῷ δημοσίῳ ταμείῳ οὐδ' ἐν τῷ δημοτικῷ, ὁ ταμίης καταγγέλλει τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὴν ἀρμόδιαν διοικητικὴν ἀρχὴν δι' ἀναφορᾶς, ἱστορούσης λεπτομερῶς τὸ πρῆγμα, ἵνα αὕτη προκαλέσῃ τὴν περὶ καταβολῆς τῶν ἀναγκαζομένων χρημάτων ἐκ τῆς προδιορισθείσης συνδρομῆς τοῦ Δημοσίου πρὸς τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον.

*Ἄρθρον 64.

Ἐὰν ὁ δημάρχος δὲν ἐκδώσῃ τὰ ἐντάλματα τῶν μνημίων ἐσόδων τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσως ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαήμερου τοῦ ἐπιμένου μηνός, ὡσαύτως καὶ ὁ δημότης ταμίης, ἐὰν δὲν ἐξοφλήσῃ τὰ ἐπιδειχθέντα εἰς αὐτὸν ἐντάλματα ἐντὸς τοῦ πενθημέρου ἀπὸ τῆς πρώτης αἰτήσεως τοῦ δικαιούχου, ἐνῶ ὑπῆρχον ἐν τῷ ταμείῳ χρήματα τοῦ δήμου, τιμωροῦνται ὑπὸ τῆς προϊταμένης διοικητικῆς ἀρχῆς ἐκάτερος διὰ πειθαρχικοῦ προστίμου δραχμῶν δέκα, τὸ ὅπονον αὐξάνεται πέντε δραχμὰς καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀναβολῆς τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐντάλμάτων, ἢ τῆς ἐξοφλήσεως αὐτῶν, ἀπὸ τῆς ἐπιβολῆς τῆς πρώτης πειθαρχικῆς ποινῆς.

Ὁ δὲ δημοτικὸς εἰσπράκτωρ, ὁ ἀρνηθεὶς νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὸν ταμίαν τὰ ὑπ' αὐτοῦ ζητηθέντα πρὸς ἐξόφλησιν ἐντάλματος ἐξόδων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως χρήματα, καί- τοι ὑπαρχόντων ἐν τῷ ταμείῳ αὐτοῦ δημοτικῶν χρημά- των ποσοῦ ἴσου πρὸς τὸ ζητούμενον, τιμωρεῖται ὑπὸ τῆς πρῶτακτῆς διοικητικῆς ἀρχῆς διὰ προτίμωτον ἔξοκον καὶ πέντε δραχμῶν, ἀπολύεται δὲ τῆς ὑπηρεσίας, ἀν καὶ δεύ- τερον ὑποπέσῃ εἰς τὴν αὐτὴν παράβασιν.

*Ἀρθρον 65.

Οὐδέμια κατάσχσεις, ἐπιβαλλομένη ὑπὸ τῶν πιστωτῶν τῶν δήμων εἰς χεῖρας τῶν ταμίων ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐτῶν εἰσπραττομένων δημοτικῶν ἐσόδων, ἰσχύει ἕνα μείωσιν τὰ διὰ τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδεισιν τῶν δημοτῶν ἕκαστου δήμου προσδιορισθέντα διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτοῦ ποσά.

*Ἀρθρον 66.

Τὰ πρὸς τὸ καταργηθῆν ταμείων τῆς δημοτικῆς ἐκπαι- δεύσεως οφειλόμενα ἐκ τῆς πληρωτέας εἰς τὸ δημόσιον ταμείον εἰσφορᾶς τῶν δήμων, ἢ ἐξ ἄλλων πόρων, ὡς καὶ πάντα τὰ καθυστεροῦντα εἰς τὸ καταργηθῆν ταμείων ἐσθδα, εἰσπραττόμενα, εἰσάγονται εἰς τὸ δημόσιον ταμείον.

*Ἀρθρον 67.

Τὰ ἐξόδα τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων καὶ τῶν ἐπιθεω- ρήσεων τῶν δημοτικῶν ἐκπαιδευτηρίων καὶ τῶν ἑλληνικῶν σχολείων, ὡς καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῶν διδαστηρίων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως κατὰ τὸν ἐγκριμένον τύπον αὐτῶν, ἢ τὰ τῆς μετασκευῆς τῶν ὑπαρχόντων δημοτικῶν κτιρίων, ὅπως καὶ ταῦτα μετασκευασθῶσι κατὰ τὸν ἐρμη- νιον τύπον, δὲν καταβάλλονται ὑπὸ τῶν δήμων, ἀλλὰ πλη- ροῦνται ἐκ τοῦ ἐν Τραπεζῇ καταθεθέντων καὶ κατὰ τὸ ἀρθρον 4 τοῦ περὶ ἐκπαιδευτικῶν τελῶν νόμου προωρισμέ- νου εἰς βελτίωσιν καὶ συμπληρώσιν τῆς δημοτικῆς, τῆς μέ- σης καὶ τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως εἰδικῶν κεφαλαίων, διὰ χρηματικῶν ἐνταλμάτων τοῦ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδευ- σεως Ἰπουργείου, ἐκδιδόμενων ἐπ' ὄνομα τῶν δικαιοῦχων καὶ ἐπὶ τῆς Τραπεζῆς, ἐν ἣ τυχάνει καταθεθέντων τὸ ἐρμημένον κεφάλαιον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Περὶ δημοτικῶν διδαστηρίων.

*Ἀρθρον 68.

Τῶν δημοτικῶν διδαστηρίων προσδιορίζονται ἐπὶ τοῦ πα- ρόντος δύο τύποι, ὁ τοῦ διδαστηρίου τοῦ προωριζομένου νὰ χρησιμεύσῃ εἰς πλῆρες δημοτικῶν σχολείων, καὶ ὁ τοῦ διδα- κτηρίου τοῦ προωριζομένου νὰ χρησιμεύσῃ εἰς κοινὸν δημο- τικῶν σχολείων ἢ γραμματοδιδασκαλείων.

*Ἀρθρον 69.

Οἱ τύποι οὗτοι κατατίθενται καὶ τηροῦνται ἐν τῷ ἀρ- χεῖῳ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκ- παιδεύσεως Ἰπουργείου ἐν σχεδίοις ἀρχιτεκτονικοῖς, τὰ ὅποια θέλουσι συνταχθῆν τῇ φροντίδι αὐτοῦ περ' ἀρχιτε- κτόνων, κατὰ τοῦ ὑπὸ τῆς παιδαγωγικῆς γενομένου ἀπο- δεκτοῦ κανόνος, ἕξετασθῆν ὑπὸ ἐπιτροπῆς συγκροτηθεσομένης παρὰ τοῦ εὐρημένου Ἰπουργείου ἐν προσώπων ἀρμοδίων ἐπὶ τῆς ὕλης ταύτης, καὶ, ἀφοῦ ἐγκριθῶσι παρ' αὐτῆς, κυρωθῆν ὑπὸ τοῦ Ἰπουργείου καὶ ἀναγνωρισθῆν ὡς τύποι τῶν οἰκοδομητέων διδαστηρίων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως.

*Ἀρθρον 70.

Τῶν ἑκάτερον τῶν τύπων τούτων ἀρχιτεκτονικῶν

σχεδίων ἀντίγραφον κεκρωμένον ἀποστέλλεται ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ἰπουργείου εἰς ἕκαστον τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων, κατα- τίθεται δὲ καὶ τηρεῖται ἐν τῷ ἀρχεῖῳ αὐτοῦ.

*Ἀρθρον 71.

Οἱ παρὰ τοῖς Ἐποπτικοῖς Συμβούλοις ἐπιθεωρηταὶ οφεί- λουσιν, ἐν συννοήσει μετὰ τοῦ ἀρμοδίου νομαρχηλικοῦ, α') νὰ ἐξετάσωσι τὰ ἐν τῇ προνοήσει τοῦ νομοῦ οἰκοδομή- ματα τοῦ δήμου, τὰ προωρισμένα ὡς δημοτικὰ διδαστήρια, νὰ φροντίσωσι δὲ νὰ μελετηθῆν τεχνικῶς μετ' ἐπιστάσις, ἀν ἦναι δυνατόν νὰ μετασκευασθῶσι ταῦτα κατὰ τὸν τύπον τοῦ διδαστηρίου εἴτε τοῦ κοινοῦ εἴτε τοῦ πλήρους δημοτικοῦ σχολείου, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ καταρτιθῆ ὁ προϋ- πολογητὸς τῆς ἀπαιτουμένης πρὸς τοῦτο διαπάνους β') νὰ ἐξετάσωσιν ἐκ παραλλήλου πόσα εἶναι δυνατόν πιθανῶς νὰ εἰσπραθῶσιν ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τῶν τοιούτων οἰκοδομημά- των, πόσα δ' ἀπαιτοῦνται ἢ καταπληθῶσι πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ ἀναγκαίου γηπέδου ἐν καταλλήλῳ θέσει καὶ πρὸς οἰκο- δομὴν ἐπὶ τοῦ γηπέδου τούτου νέου οἰκοδομήματος, ὁμοίου καθ' ὅλα πρὸς ἕνα τῶν ἐρμημένων τύπων.

Τὰς πληροφορίας ταύτας οἱ ἐπιθεωρηταὶ ἀνακοινοῦσιν εἰς τὰ Ἐποπτικὰ Συμβούλια, τὰ ὅποια μετὰ λεπτομερῆ ἐξέ- τασιν πάντων τῶν σχετικῶν θεμάτων, προτείνουσιν ἠτιο- λογημένως εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημο- σίας Ἐκπαιδεύσεως Ἰπουργείου ἐκ τῶν δὴν τούτων μέτρων ἐκεῖνο, τὸ ὅποσον κρίνουσι συμφωρότερον.

*Ἀρθρον 72.

Ἐγκριθέσης ὑπὸ τοῦ Ἰπουργείου τῆς μετασκευῆς τοῦ ὑπαρχόντων δημοτικοῦ κτιρίου, τοῦ προωρισμένου εἰς δημο- τικῶν διδαστηρίων, ἐκτελοῦνται τὰ ὀριζόμενα ἐν ταῖς § § ιγ' καὶ ιδ' τοῦ ἀρθρ. 40. Ἐγκριθέσης δὲ τῆς ἐκποιήσεως τοῦ ὑπαρχόντων δημοτικοῦ κτιρίου, καὶ τῆς ἀν' αὐτοῦ οἰκοδο- μῆς νέου τοιούτου κατὰ τὸν προσηκόντα τύπον, τὸ μὲν ὑπάρχον οἰκοδομημα παραδίδοται εἰς τὸν οικονομικὸν ἔσορον, ἕνα ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ἰπουργείου προβῆ εἰς τὴν ἐκποίησιν τοῦ οἰκοδομήματος κατὰ τὰς περὶ τούτου νομικοῦ διατάξεις, ὁ δ' ἐπιθεωρητῆς προβαίνει εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ ἀναγ- καιοῦτος γηπέδου, καὶ μετὰ τοῦτο τῶν πρὸς ἐναρξιν καὶ περασίαν τῆς νέας οἰκοδομῆς ἀναγαραμένων ἐν τῇ περιόδῳ Β' καὶ ἐν τῇ § ιδ' τῆς περιόδου Α' τοῦ ἀρθρ. 40 καθη- κόντων του.

*Ἀρθρον 73.

Ἡ ἐκποίησις τῶν δημοτικῶν τούτων οἰκοδομημάτων γί- νεται κατὰ τὰς περὶ ἐκποιήσεως τῶν ἰθνηκῶν ρηθαρῶν κτημάτων ἰγυουσῶς διατάξεις, ἀλλ' ἐπὶ τῇ καταβολῇ τοῦ ὅλου τοῦ διὰ τῆς ἐγκριθέσης δημοπρασίας προσδιορι- σθέντος τιμήματος, ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιή- σεως εἰς τὸν τελευταῖον πλειοδότην τῆς ἐγκρίσεως τῶν πρακτικῶν αὐτῆς.

Τὸ οὗτος ἐσπραθῆν τίμημα ἀνήκει εἰς τὸ κατὰ τὸ ἀρθρον 60 εἰδικῶν κεφάλαιον, καὶ ἐπομένως κατατίθεται ἐν τῇ Τραπεζῇ, ἐν ἣ καὶ τοῦτο ὑπάρχει κατατεθειμένον.

*Ἀρθρον 74.

Τῶν ὑπὸ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ προσδιορισθέντων κατὰ τὸ ἀρθρον 40 γηπέδων ἡ ἀπόκτησις κηρύσσεται ὡς δημοσία ἀνάγκη.

Ἐπὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ πληρωτέου εἰς τὸν ἰδιοκτή- τιν τιμήματος τοῦ καταληπτοῦ γηπέδου, καὶ ἐπὶ τῆς πληρωμῆς τοῦ τιμήματος, ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ

ΑΧΜΒ' νόμου τῆς 4 Ἰανουαρίου 1888, ἰσχύουσας τῆς διὰ τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ΑΩΖ' νόμου τῆς 23 Φεβρουαρίου 1891 ἐπεξεχθείσας ἐπ' αὐτῶν τροπολογίας.

Ὁ κατὰ τὴν δευτέραν διάταξιν τοῦ μοναδικοῦ ἀρθροῦ τοῦ ΑΧΜΒ' νόμου ἀρμόδιος Ὑπουργὸς ἔτιγγάνει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 75.

Οἱ ὅροι τῶν συμφωνιῶν μετὰ τῶν ἀναδεχθέντων εἴτε τὴν μετασκευὴν τῶν ὑπαρχόντων δημοτικῶν κτιρίων, εἴτε τὴν οἰκοδομὴν νέων διδαστηρίων, προσδιορίζονται διὰ τοῦ προγράμματος τῶν μειοδοτικῶν δημοπρασιῶν, συνεπεία τῶν ὁποίων ἀνελήφθησαν ὑπὸ τῶν τελευταίων μειοδοτῶν τὰ οἰκοδομικὰ ἔργα.

Τὰ προγράμματα τῶν δημοπρασιῶν τούτων συντάσσονται ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου, ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ γραφείου τῶν Δημοσιῶν Ἔργων, λαμβανομένων κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτῶν ὑπὸ τὴν μελέτην αὐτῶν ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ἐπιθεωρητοῦ ὑποβληθεῶν παρατηρήσεων καὶ τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Συμβουλίου ἑκδίδονται δὲ ταῦτα ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Ὑπουργείου.

Ἡ πληρωμὴ τοῦ τιμηματος τῶν ἐκτελεσθεῶν ἔργων γίνεται πάντοτε εἰς ὄσους, ἀναλόγως τῆς προόδου τῶν ἔργων, καὶ μετὰ τὴν θεαίωσιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων.

Ἐπὶ τῶν ἄλλων ἰσχύουσι τὰ περὶ μειοδοτικῶν δημοπρασιῶν πρὸς ἐκτέλεσιν δημοσιῶν ἔργων διατεταγμένα.

Ἄρθρον 76.

Ἡ κατὰ τὸν ἐγκεκριμένον τύπον μετασκευὴ τῶν ὑπαρχόντων δημοτικῶν διδαστηρίων, ἢ ἡ κατὰ τοιοῦτον τύπον οἰκοδομὴ νέων διδαστηρίων, γίνεται τὸ πρῶτον ἐν ταῖς πρωτευούσαις καὶ ταῖς κώμας τῶν δήμων τρίτης τάξεως, μετὰ τὴν πληρωσιν δὲ τῶν ἀνάγκων τῶν διδαστηρίων ἐν αὐτοῖς, γίνεται ἐν ταῖς πρωτευούσαις καὶ ταῖς κώμας τῶν δήμων β' τάξεως, ὅταν δὲ πληρωθῶσι καὶ αὐτὲν ἐν ταῖς δημοσίαις β' τάξεως ἀνάγκαι, γίνεται ἡ μετασκευὴ τῶν ὑπαρχόντων διδαστηρίων ἢ ἡ οἰκοδομὴ νέων ἐν ταῖς πρωτευούσαις καὶ ταῖς κώμας τῶν δήμων α' τάξεως.

Ἄρθρον 77.

Διὰ Β. Διατάγματος θέλουσι προσδιορισθῆ ὁ χρόνος καὶ τὰ καθέκαστον τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 78.

Καταργοῦνται α' Ὁ περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν, παύσεως καὶ μεταθέσεως τῶν δημοδιδασκάλων ἑκατέρου τῶν φύλων ΑΦΝΗ' νόμος τῆς 28 Μαΐου 1887. β' Ὁ περὶ καταργήσεως τοῦ ταμεῖου τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ περὶ διοργανισμοῦ τῶν σχολείων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ΒΠΠΕ' νόμος τῆς 12 Ἀυγούστου 1892. γ' Οἱ ὑπ' αὐτοῦ καταργηθέντες νόμοι ΑΧΜΑ' τῆς 9 Ἰανουαρίου 1888 καὶ ΑΞΜΑ' τῆς 27 Μαρτίου 1891. δ' Ἡ Πῆσα ἄλλη διάταξις ἀντιβαίνουσα εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ὁ παρῶν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 3 Σεπτεμβρίου 1895.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ὁ Ἀντιβασιλεὺς

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΙΑΔΟΧΟΣ

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ. Ὑπουργὸς
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐ-έθη ἡ μεγάλη σφραγὶς τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 27 Σεπτεμβρίου 1895.

Ὁ ἐπὶ τῆς Λαοκρατίας Ὑπουργὸς
ΦΙΛΙΠΠΟΣ Η. ΒΑΡΒΟΓΑΝΗΣ